

Ədalətsizlikdən yorulan bərəkət sahibi - Sübhi

Bərəkət

Nəsimboğlu, Sevindik

(Əvvəli ötən sayımızda)

1925-ci ildə Fransua yenidən Misirə göndərildi və onun yerinə müsyö Andre gəldi. Müsyö Andre də Fransua kimi idi. Onun da məkrli planı var idi. Gəldiyindən bir neçə gün sonra o, bu dəfə Dəməşqdə terror aktı təşkil etdi. Bu terror Dəməşqə çox böyük ziyan vurdu. Hər yer tarü-mar oldu. Sübhi Bərəkət haqsızlıq və ədalətsizlikdən artıq cana yığılmışdı:

- Həqiqətən, dövləti saxlamaq çətinidir. Neçə il əvvəl bir fransız idi, indi də o biri fransız. Biz bunların əlindən nə edək? Kimdən necə kömək istəyək?

Hənano dedi:

- Bəlkə də, bir Krallıq qursayıdığ, daha yaxşı olardı.

- Krallıq bizə heç nə verməzdi. Cümhuriyyətdə Krallıqdan daha çox haqq-hüquq var, ədalət var.

-Onu deyim, sənin doğulduğun yer də İmperatorluq idi.

-Axır vaxtlar orada vəziyyət pis idi. İndi biz Osmanlının vəziyyətinə deyik. -deyər Sübhi əlini dizinə çırpdı. - Mən bunu bayaqdan niyə fikirləşməmişdim?

-Nəyi?

-Həm fransızlardan, həm də Türklərdən kömək istəyək. Birinin köməyi bəsdir. Onu bilirəm ki, fransızlar kömək etməyəcəklər. Çünki, terroru edən onlardır.

Hənano adamını yolladı Türkiyəyə ki, xəbər çatdırınsın. Çünki, Hənanonun artıq taqəti qalmamışdı. Sübhi də fransızlardan kömək istədi. Bir neçə gün keçdi, ümidlənən Sübhinin ümid çırağı söndü. Nə türklərdən kömək gəldi, nə də fransızlardan.

Fransızlardan kömək gəlmədi, çünki, Sübhi bəy demişkən, terroru edən onlar idi.

Türklərdən kömək gəlmədi, çünki. .. Hənanonun adamı heç sadıq adam deyildi. O, Türkiyəyə getdi, lakin, heç kəsdən kömək istəmədi. İstanbul otelində 2 gün qalıb kef çəkdi, sonra yenidən qayıtdı, çünki fransızlardan təlimatı belə almışdı.

Sübhi bəy üçün artıq səbr kəsimi daşmışdı. O, içindəkiləri hayqırmaq istəyirdi artıq. Ona görə də, dəqiqələrini saydı, lakin, dözə bilməyib hər şeyi dağıtdı: -Lənət olsun! Lənət olsun! Heç kəs bizə

kömək etmədi! Hər yer ədalətsizlik iyi vermiş. Rəsmən ədalətsizlərdən ədalət istəyirmişik. Mən ədalətsizlikdən bezən adam özümə bəxş edə bilmədiyim ədaləti camaata necə bəxş edəcəkdim? Ən çox güvəndiyimiz insanlar bizə əhəmiyyət vermədilər. Ancaq özlərini fikirləşdilər. Mən Suriyaya ədalət bəxş edə bilmədim, bəşər belə bir araya gəlsə, oraya ədalət bəxş edə bilməyəcək! Çünki, bəşər ədalətsiz, dövrən ədalətsizdir! Tez, tez meydana çıxmalıyam.

Sübhi bəy gözləri dola-dola meydana gəldi: -Bütün Suriyanı salamlayırım! Mən Suriyanın ilk prezidenti Sübhi Bərəkət Əl-Xalidi. Mən prezident olanda demişdim ki, ədalət gətirəcəyəm. Lakin, andımı pozdurdular. Ədalət gətirə bilmədim. Ona görə də, mənə nə desəniz azdır. Bağışlaya bilməzsiz mənə. Amma onu deyim ki, ədalət gətirərkən fransızlar öz oyunlarına alət etdilər bizi. Pis gözlərini bizdən çəkəndilər. Hamısı bir-birindən pis oldu. Əsgərlərimiz də onların tərəfinə keçdi. Dəməşqə yağdırılan bombalar canıma yağaydı, amma belə şey olmayaydı. İnandığımız şəxslərdən birini İstanbula göndərdik. İstədiyi

nömrəli düşmənləri fransızlar idilər. Hataydan köçmək istədi, lakin, ayırla bilmədi. Hatayın hər qarışı ona fransızlardan qalan travmanı xatırladı. Buna çox dözmədi Sübhi bəy. 1939-cu ildə sübh saati doğulan Sübhi bəy sübh saatlarında da dünyadan köçdü.

1925-ci ildə istefa edəndən sonra özünü ən pis adam hesab edirdi Sübhi bəy. Lakin, bilsəydi ki, gələcəkdə başçı ondan da pis olacaq, prezidentlikdən istefa etməzdi.

Sübhi Bərəkətin dövründə hər şeyin pisləşdiyini dəyənələr səhv edirlər. İndi guya kreslodada oturanların hamısı yaxşıdır ki?

Lakin, 2015-ci ildən sonra Sübhi Bərəkətin ruhu çox şad oldu. Məzarında çevrilmək əvəzinə, yuxusunu şirin etdi. Çünki, Türklər Suriyaya yenidən ədalət yayırdılar, o vaxtdan. Onlar Suriyada və İraqda ədalət naminə çoxlu tədbirlər həyata keçirdilər. Həmin hərəkatlardan biri də "Bahar Qalxanı"dır ki, hələ də davam edir. Sübhinin ruhunu şad etməkdə davam edir.

Sübhi Bərəkətin doğum tarixi bir neçə kitablarda səhv yazılır. Vikipediya Bərəkətin doğum tarixi kimi 1889, Sami Mobayedin "Suriyanın önəmli kişiləri və qadınları" kitabında 1883, "Modern Ərəb Tarixi" kitabında 1886-cı il olaraq göstərilir. Onu da deyim ki, Türkiyədə onun adına Sübhi bəy küçəsi var.

Bərəkət barədə daha çox eşitmək istəyirsinizsə onun qızı Süheyła Koraltanı dinləyin;

"Sübhi bəy heç kəsdən rüşvət almayıb. 5 qəpik belə istəməyib və qəbul etməyib. Kasıb idik. Anam nənəmdən qalan bilərəkləri, qızilları satıb xalqa buğda vermiş. Sonradan vəziyyətimiz yaxşılaşdı.

Bildiyiniz kimi, həmin vaxtlar Suriyaya fransızlar nəzarət edirdi. Sübhi Bərəkət və İbrahim Hənano üsyan qaldırıb fransızları məğlub etdilər. Fransız komandir atama dedi:"Yaxşı, sən qazandın. İkisindən birini seç: Suriya Krallığı, Suriya Respublikası?" Sübhi bəy cavab verir:"Krallıq olmaz, Cümhuriyyət ədalətin daha şirini bəxş edir". Biz Hələbdə doğulmuşuq, lakin, atam bizim doğum yerimizi Antakya olaraq qeyd edib. Bunun səbəbi də atamın Türkiyənin əhalisinin çoxalması istəyi imiş.

Bəşər Əsəd hal-hazırda təsdiq etməsə də, hamı bilir ki, Suriyanın ilk prezidenti bir türk idi, atam idi. Fransızlar bizə çox zərər verdilər. Osmanlı dönəmində güc bəla ilə iqtisadi vəziyyəti düzəldib oxuyan və Osmanlının Hələbdən deputatı olan qohumum Rüşfətağa Bərəkətin evinə birdən basqın ediblər, evi yağmalayıblar. Səbəb də atamın qorxmaz üsyançı olması idi".

Dediyim kimi, Bəşər Əsəd hal-hazırda atamın ilk prezident olduğunu qəbul etmir. Bunun səbəbi isə atamın türk olmağıdır".

Biz inanırıq ki, türklər bütün dünyaya təsdiq etdirəcəklər ki, ən ədalətli onlardır! O vaxt Sübhi Bərəkət Suriyanın gündəmi olacaq və hər kəs onun ədalət üçün çarpışmasından danışacaq.

04. 03. 2020 saat 21-13.

qədər otellərdə yedi-içdi. Onlar xaincəsinə bizim pullarımızı yeyib bizim qanımıza bais oldular. Bu bizə lazım idimi? Belə cümhuriyyət olarmı? Ona görə də, sizlərə çox əziyyət vermək istəmirəm. Mən Sübhi bəy Bərəkət-Əl Xalidi 20 dekabr 1925-ci il tarixdən, yəni, bu gündən daha Suriyanın Prezidenti deyiləm və bu vəzifədən istefa edirəm! Ümid edirəm ki, məndən də pisi olmaz. Əgər mənim içimdə pislilik var idisə...

Bunu dedikdən sonra Sübhi bəy kövrələrkə getdi. Həmin gün, istefa verəndən sonra xalq onu tez bağışladı(gərçi, günahı yox idi) və o, Suriya Milli Məclisinin sədri seçildi. Milli məclisdə 1935-ci ilə qədər sədrlik edəndən sonra Hataya köçdü.

Onun tutduğu vəzifə 9 fevrala qədər boş qaldı. 9 fevral 1926-cı ildə kim prezidentlik səlahiyyətlərini icra etsə yaxşıdır? Fransız Fransua Pier-Alipe! Suriyanın qara günləri o zamandan başlayırdı əslində.

1935-ci ildə vəzifədən azad olundu və Hataya, Suriya-Türkiyə sərhədinə köçdü. Çünki, o, Suriyadan çox uzaqda qala bilməzdi.

1938-ci ildə Hatayda respublika yaradıldı. Bu respublikaya da fransızlar nəzarət edirdi. Sübhi bəyin yeni pis günləri başlayırdı. Onun bir